ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ തൃതീയസ്കന്ധേ വിംശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ തൃതീയസ്കന്ധേ വിംശോഽധ്യായഃ ॥

ശൗനക ഉവാച
മഹീം പ്രതിഷ്ഠാമധ്യസ്യ സൗതേ സ്വായംഭുവോ മനുഃ।
കാൻയൻവതിഷ്ഠദ്ദ്വാരാണി മാർഗായാവരജൻമനാം ॥ **1** ॥

ക്ഷത്താ മഹാഭാഗവതഃ കൃഷ്ണസ്യൈകാന്തികഃ സുഹൃത്।
യസ്തത്യാജാഗ്രജം കൃഷ്ണേ സാപത്യമഘവാനിതി ॥ **2** ॥

ദ്വൈപായനാദനവരോ മഹിത്വേ തസ്യ ദേഹജഃ।
സർവാത്മനാ ശ്രിതഃ കൃഷ്ണം തത്പരാംശ്ചാപ്യനുവ്രതഃ ॥ **3** ॥

കിമൻവപൃച്ഛൻമൈത്രേയം വിരജാസ്തീർഥസേവയാ।
ഉപഗമ്യ കുശാവർത ആസീനം തത്ത്വവിത്തമം ॥ **4** ॥

തയോഃ സംവദതോഃ സൂത പ്രവൃത്താ ഹ്യമലാഃ കഥാഃ।
ആപോ ഗാംഗാ ഇവാഘഘ്നീർഹരേഃ പാദാംബുജാശ്രയാഃ ॥ **5** ॥

താ നഃ കീർതയ ഭദ്രം തേ കീർതൻയോദാരകർമണഃ।
രസജ്ഞഃ കോ നു തൃപ്യേത ഹരിലീലാമൃതം പിബൻ ॥ **6** ॥

ഏവമുഗ്രശ്രവാഃ പൃഷ്ട ഋഷിഭിർനൈമിഷായനൈഃ।
ഭഗവത്യർപിതാധ്യാത്മസ്താനാഹ ശ്രൂയതാമിതി ॥ **7** ॥

സൂത ഉവാച
ഹരേർധൃതക്രോഡതനോഃ സ്വമായയാ
നിശമ്യ ഗോരുദ്ധരണം രസാതലാത് ।
ലീലാം ഹിരണ്യാക്ഷമവജ്ഞയാ ഹതം
സഞ്ജാതഹർഷോ മുനിമാഹ ഭാരതഃ ॥ **8** ॥

വിദുര ഉവാച
പ്രജാപതിപതിഃ സൃഷ്ട്വാ പ്രജാസർഗേ പ്രജാപതീൻ ।
കിമാരഭത മേ ബ്രഹ്മൻ പ്രബ്രൂഹ്യവ്യക്തമാർഗവിത് ॥ **9** ॥

യേ മരീച്യാദയോ വിപ്രാ യസ്തു സ്വായംഭുവോ മനുഃ ।
തേ വൈ ബ്രഹ്മണ ആദേശാത്കഥമേതദഭാവയൻ ॥ **10** ॥

സദ്വിതീയാഃ കിമസൃജൻ സ്വതന്ത്രാ ഉത കർമസു ।
ആഹോസ്വിത്സംഹതാഃ സർവ ഇദം സ്മ സമകൽപയൻ ॥ **11** ॥

മൈത്രേയ ഉവാച
ദൈവേന ദുർവിതർക്യേണ പരേണാനിമിഷേണ ച ।
ജാതക്ഷോഭാദ്ഭഗവതോ മഹാനാസീദ് ഗുണത്രയാത് ॥ **12** ॥

രജഃപ്രധാനാൻമഹതസ്ത്രിലിംഗോ ദൈവചോദിതാത് ।
ജാതഃ സസർജ ഭൂതാദിർവിയദാദീനി പഞ്ചശഃ ॥ **13** ॥

താനി ചൈകൈകശഃ സ്രഷ്ടുമസമർഥാനി ഭൗതികം ।
സംഹത്യ ദൈവയോഗേന ഹൈമമണ്ഡമവാസൃജൻ ॥ **14** ॥

സോഽശയിഷ്ടാബ്ധിസലിലേ ആണ്ഡകോശോ നിരാത്മകഃ ।
സാഗ്രം വൈ വർഷസാഹസ്രമൻവവാത്സീത്തമീശ്വരഃ ॥ **15** ॥

തസ്യ നാഭേരഭൂത്പദ്മം സഹസ്രാർകോരുദീധിതി ।
സർവജീവനികായൗകോ യത്ര സ്വയമഭൂത്സ്വരാട് ॥ **16** ॥

സോഽനുവിഷ്ടോ ഭഗവതാ യഃ ശേതേ സലിലാശയേ।
ലോകസംസ്ഥാം യഥാപൂർവം നിർമമേ സംസ്ഥയാ സ്വയാ ॥ **17** ॥

സസർജച്ഛായയാവിദ്യാം പഞ്ചപർവാണമഗ്രതഃ।
താമിസ്രമന്ധതാമിസ്രം തമോ മോഹോ മഹാതമഃ ॥ **18** ॥

വിസസർജാത്മനഃ കായം നാഭിനന്ദംസ്തമോമയം।
ജഗൃഹുർയക്ഷരക്ഷാംസി രാത്രിം ക്ഷുത്തൃട്സമുദ്ഭവാം ॥ **19** ॥

ക്ഷുത്തൃഡ്ഭ്യാമുപസൃഷ്ടാസ്തേ തം ജഗ്ധുമഭിദുദ്രുവുഃ।
മാ രക്ഷതൈനം ജക്ഷധ്വമിത്യൂചുഃ ക്ഷുത്തൃഡർദിതാഃ ॥ **20** ॥

ദേവസ്താനാഹ സംവിഗ്നോ മാ മാം ജക്ഷത രക്ഷത।
അഹോ മേ യക്ഷരക്ഷാംസി പ്രജാ യൂയം ബഭൂവിഥ ॥ **21** ॥

ദേവതാഃ പ്രഭയാ യാ യാ ദീവ്യൻ പ്രമുഖതോഽസൃജത്।
തേ അഹാർഷുർദേവയന്തോ വിസൃഷ്ടാം താം പ്രഭാമഹഃ ॥ **22** ॥

ദേവോഽദേവാഞ്ജഘനതഃ സൃജതി സ്മാതിലോലുപാൻ।
ത ഏനം ലോലുപതയാ മൈഥുനായാഭിപേദിരേ ॥ **23** ॥

തതോ ഹസൻ സ ഭഗവാനസുരൈർനിരപത്രപൈഃ।
അൻവീയമാനസ്തരസാ ക്രുദ്ധോ ഭീതഃ പരാപതത് ॥ **24** ॥

സ ഉപവ്രജ്യ വരദം പ്രപന്നാർതിഹരം ഹരിം।
അനുഗ്രഹായ ഭക്തനാമനുരൂപാത്മദർശനം ॥ **25** ॥

പാഹി മാം പരമാത്മംസ്തേ പ്രേഷണേനാസൃജം പ്രജാഃ।
താ ഇമാ യഭിതും പാപാ ഉപാക്രാമന്തി മാം പ്രഭോ ॥ **26** ॥

ത്വമേകഃ കില ലോകാനാം ക്ലിഷ്ടാനാം ക്ലേശനാശനഃ।
ത്വമേകഃ ക്ലേശദസ്തേഷാമനാസന്നപദാം തവ ॥ **27** ॥

സോഽവധാര്യാസ്യ കാർപണ്യം വിവിക്താധ്യാത്മദർശനഃ।
വിമുഞ്ചാത്മതനും ഘോരാമിത്യുക്തോ വിമുമോച ഹ ॥ **28** ॥

താം ക്വണച്ചരണാംഭോജാം മദവിഹ്വലലോചനാം।
കാഞ്ചീകലാപവിലസദ്ദുകൂലച്ഛന്നരോധസം ॥ **29** ॥

അൻയോൻയശ്ലേഷയോത്തുംഗനിരന്തരപയോധരാം।
സുനാസാം സുദ്വിജാം സ്നിഗ്ധഹാസലീലാവലോകനാം ॥ **30** ॥

ഗൂഹന്തീം വ്രീഡയാഽഽത്മാനം നീലാലകവരൂഥിനീം।
ഉപലഭ്യാസുരാ ധർമ സർവേ സമ്മുമുഹുഃ സ്ത്രിയം ॥ **31** ॥

അഹോ രൂപമഹോ ധൈർയമഹോ അസ്യാ നവം വയഃ।
മധ്യേ കാമയമാനാനാമകാമേവ വിസർപതി ॥ **32** ॥

വിതർകയന്തോ ബഹുധാ താം സന്ധ്യാം പ്രമദാകൃതിം।
അഭിസംഭാവ്യ വിശ്രംഭാത്പർയപൃച്ഛൻ കുമേധസഃ ॥ **33** ॥

കാസി കസ്യാസി രംഭോരു കോ വാർഥസ്ത്വേത്ര ഭാമിനി।
രൂപദ്രവിണപൺയേന ദുർഭഗാന്നോ വിബാധസേ ॥ **34** ॥

യാ വാ കാചിത്ത്വമബലേ ദിഷ്ട്യാ സന്ദർശനം തവ।
ഉത്സുനോഷീക്ഷമാണാനാം കന്ദുകക്രീഡയാ മനഃ ॥ **35** ॥

നൈകത്ര തേ ജയതി ശാലിനി പാദപദ്മം
ഘ്നന്ത്യാ മുഹുഃ കരതലേന പതത്പതംഗം।
മധ്യം വിഷീദതി ബൃഹത്സ്തനഭാരഭീതം
ശാന്തേവ ദൃഷ്ടിരമലാ സുശിഖാസമൂഹഃ ॥ **36** ॥

ഇതി സായന്തനീം സന്ധ്യാമസുരാഃ പ്രമദായതീം।
പ്രലോഭയന്തീം ജഗൃഹുർമത്വാ മൂഢധിയഃ സ്ത്രിയം ॥ **37** ॥

പ്രഹസ്യ ഭാവഗംഭീരം ജിഘ്രന്ത്യാത്മാനമാത്മനാ ।
കാന്ത്യാ സസർജ ഭഗവാൻ ഗന്ധർവാപ്സരസാം ഗണാൻ ॥ **38** ॥

വിസസർജ തനും താം വൈ ജ്യോത്സ്നാം കാന്തിമതീം പ്രിയാം ।
ത ഏവ ചാദദുഃ പ്രീത്യാ വിശ്വാവസുപുരോഗമാഃ ॥ **39** ॥

സൃഷ്ട്വാ ഭൂതപിശാചാംശ്ച ഭഗവാനാത്മതന്ദ്രിണാ ।
ദിഗ്വാസസോ മുക്തകേശാൻ വീക്ഷ്യ ചാമീലയദ് ദൃശൗ ॥ **40** ॥

ജഗൃഹുസ്തദ്വിസൃഷ്ടാം താം ജൃംഭണാഖ്യാം തനും പ്രഭോഃ ।
നിദ്രാമിന്ദ്രിയവിക്ലേദോ യയാ ഭൂതേഷു ദൃശ്യതേ ।
യേനോച്ഛിഷ്ടാന്ധർഷയന്തി തമുൻമാദം പ്രചക്ഷതേ ॥ **41** ॥

ഊർജസ്വന്തം മൻയമാന
ആത്മാനം ഭഗവാനജഃ ।
സാധ്യാൻ ഗണാൻ പിതൃഗണാൻ
പരോക്ഷേണാസൃജത്പ്രഭുഃ ॥ **42** ॥

ത ആത്മസർഗം തം കായം പിതരഃ പ്രതിപേദിരേ ।
സാധ്യേഭ്യശ്ച പിതൃഭ്യശ്ച കവയോ യദ്വിതൻവതേ ॥ **43** ॥

സിദ്ധാൻ വിദ്യാധരാംശ്ചൈവ തിരോധാനേന സോഽസൃജത് ।
തേഭ്യോഽദാത്തമാത്മാനമന്തർധാനാഖ്യമദ്ഭുതം ॥ **44** ॥

സ കിന്നരാൻ കിമ്പുരുഷാൻ പ്രത്യാത്മ്യേനാസൃജത്പ്രഭുഃ ।
മാനയന്നാത്മനാഽഽത്മാനമാത്മാഭാസം വിലോകയൻ ॥ **45** ॥

തേ തു തജ്ജഗൃഹൂ രൂപം ത്യക്തം യത്പരമേഷ്ഠിനാ ।
മിഥുനീഭൂയ ഗായന്തസ്തമേവോഷസി കർമഭിഃ ॥ **46** ॥

ദേഹേന വൈ ഭോഗവതാ ശയാനോ ബഹുചിന്തയാ।
സർഗേഽനുപചിതേ ക്രോധാദുത്സസർജ ഹ തദ്വപുഃ ॥ **47** ॥

യേഽഹീയന്താമുതഃ കേശാ അഹയസ്തേഽംഗ ജജ്ഞിരേ।
സർപാഃ പ്രസർപതഃ ക്രൂരാ നാഗാ ഭോഗോരുകന്ധരാഃ ॥ **48** ॥

സ ആത്മാനം മൻയമാനഃ കൃതകൃത്യമിവാത്മഭൂഃ।
തദാ മനൂൻ സസർജാന്തേ മനസാ ലോകഭാവനാൻ ॥ **49** ॥

തേഭ്യഃ സോഽത്യസൃജത്സ്വീയം പുരം പുരുഷമാത്മവാൻ।
താൻ ദൃഷ്ട്വാ യേ പുരാ സൃഷ്ടാഃ പ്രശശംസുഃ പ്രജാപതിം ॥ **50** ॥

അഹോ ഏതജ്ജഗത്സ്രഷ്ടഃ സുകൃതം ബത തേ കൃതം।
പ്രതിഷ്ഠിതാഃ ക്രിയാ യസ്മിൻ സാകമന്നമദാമഹേ ॥ **51** ॥

തപസാ വിദ്യയാ യുക്തോ യോഗേന സുസമാധിനാ।
ഋഷീനൃഷിർഹൃഷീകേശഃ സസർജാഭിമതാഃ പ്രജാഃ ॥ **52** ॥

തേഭ്യശ്ചൈകൈകശഃ സ്വസ്യ ദേഹസ്യാംശമദാദജഃ।
യത്തത്സമാധിയോഗർദ്ധിതപോവിദ്യാവിരക്തിമത് ॥ **53** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
തൃതീയസ്കന്ധേ വിംശോഽധ്യായഃ ॥